

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 5 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foaie politică.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.
(Joia apare numărul de Duminică.)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

La ziua Invierii.

„Aceasta este ziua, care
a făcut-o Domnul, să ne
bucurăm și să ne vese-
lim întrânsa”.

Intre multele dorințe, ce le are evlaviosul creștin în viața sa, e și dorința, ca să ajungă cu pace unele sărbători mai însemnate, în cari liber, atât de munca pentru traiul vieții, cât și cu sufletul, să se poată bucura și veseli cu ai săi.

Dar deși nădejdea, care e mângâietoarea multor suflete dosădite, face pe mulți se creadă, că la atare zi însemnată și sărbătoare de veselie și reînnoire, totuși nemilostiva soartă cât a-i întoarce palma se schimbă din bine în rău, așa că cu cât a-i dorit mai mult ziua de veselie, cu atâta poate să sosească mai pe neașteptate suferințele și necazul neîncunjurat.

Toată verdeața câmpurilor, a pomilor și a pădurilor, cari sunt alcătuite de bunul Creator spre folosul și bucuria omenimei, toate zic, sub influințele binefăcătoare ale aerului de primăvară ne aduc semne de reînviere și bucurie, numai pentru omenimea din patria aceea nu s'au curmat încă zilele de mihnire și întristare.

Zile bune, zile cu praznice de bucurie și veselie nădăjdiam înainte de asta cu vre-o doi ani, dar deodată: cum ai întoarce palma, ne-am pomenit cu zile pline de suferințe și necazuri. Dar să ne mângâiem cu cântecul:

Lasă, lasă răule
C'o veni și binele...

E adevărat, că zile grele au sosit pentru toți locuitorii patriei noastre. Dar la aceste serbători ale Invierii Mântuitorului, trebuie să ne mângâiem și bucurându-ne duhovnicește, să rugăm pe Cel ce a pățimit pentru omenime, ca să ne dea putere și vârtute în suferințele și lupta ce ne stă înainte, ca astfel învingând, să putem cu bucurie s'ajunge învierea dorințelor și a idealurilor noastre în folosul patriei...

În suferințele noastre să ne mângâiem cu nădejdea, că vor veni alte zile, poate mai fericite de cum le nădăjdium aztăzi, și atunci vom uita suferințele de aztăzi, căci:

Cine n'a gustat amarul,
Nu știe ce e zăharul.

Apostolul Pavel zice: „Lipsiți fiind, dar nu de tot desnădăjduindu-ne”, iar în alt loc același apostol zice: „Fiul meu nu defăima certarea Domnului, nici slăbi muștrându-te de dânsul”. Să suferim dară în speranța Celui ce a înviat călcând cu moartea pe moarte.

La ziua serbătorilor Invierii Domnului, aproape în toate familiile, mai mult sau mai puțin e știrbită: e amestecată cu întristare, căci din fiecare familie stâlpii casei sunt duși pe câmpul de luptă, ba sunt familii din care sunt duși pe câmpul de luptă și câte 4—5 membrii. De aceea fiecare familie își are dorința sa: băiatul cel nevinovat suferă de dorul iubitelui său tată, despre care nu știe de se va mai reîntoarce; soția e mahnită, că la aceasta mare și însemnată serbătoare a Invierii Domnului nu are mângâierea de a avea în casă și la masă pe capul și conducătorul familiei; moșneagul cel încărunțit se simte mahnit, că acum la adânci bătrânețe, când are mai mare lipsă de ajutorul fiilor săi, se vede lipsit de fii și de sprijinul lor.

De altă parte, cei duși pe câmpul de luptă, se vor gândi abunăsămă și ei în aceste serbători la părinții lor de-acasă, la soții, la fiii și la celelalte rudeni; ba își vor aduce aminte de libertatea lor de mai nainte, cu care a serbat atunci ziua cea luminată a Invierii și astfel gândind vor ști să prețuiască în viitor, nu numai libertatea, cu care vor serba ziua Invierii, ci și cinstea patriei și a neamului nostru.

Mic și mare, tinăr și bătrân, cei de-acasă și cei întrânați, să ne mângâiem la această serbătoare cu speranța, că precum în lumea aceasta toate au

un sfârșit, —sfârșit deci trebuie să aibă și războiul acesta, și atunci ne vom lumina cu prăznuirea. Ne vom lumina ca să cunoaștem însemnătatea sărbătorilor noastre. Ba ne vom lumina, ca să știm prețui ce avem mai scump ca popor în viața aceasta. Căci numai după ce va trece răul, vom ști să prețuim binele; vom ști să prețuim libertatea sufletescă și trupească.

Prin patimi și suferințe, ba chiar și prin jertfă de sânge, a trecut însuși Cel prea puternic, ca să ajungă la izbândă: la eliberarea popoarelor de sub jugul întunerecului.

Pildă de îndelungă răbdare să ne fie Mântuitorul și nouă tuturor în aceste zile de grea ispită și suferință, căci zice Isaia prorocul: „Doamne, întru năcaz mi-am adus aminte de tine”.

Atât cei de pe câmpul de luptă, cât și cei de acasă: tineri și bătrâni, să ne unim în cugete și în simțiri și să urmărim cântarea bisericească a sărbătorii Invierii: „fraților, și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere”. Astfel cu toții împreună, uitând pe un moment năcazurile și suferințele ce le avem, să ne veselim duhovnicește și cu evlavie obicinuită, în nădejdea unui viitor mai fericit.

Să prăznim, zic, aceste zile de serbătoare a Invierii Mântuitorului, cu toată dragostea cuvenită și după frumoasele noastre datini creștinești, bucurându-ne ca astfel să putem spera, dela Cel ce a pățimit și a înviat pentru noi, prăznuirea Invierii neamului nostru. Și când știm, că noi în aceste zile de grea încercare ne-am făcut datorința de cetățeni credincioși patriei și tronului, suntem în drept să nădăjdium slobozirea din robia întunerecului.

Să nădăjdium dară dela Cel Preabun: milă, dreptate și ajutor, ca în viitor cu suflete mângâiate și cu veselie cea mult dorită, să putem cânta cântarea cea bisericească: „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul ca să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa”, și „Luminează-te noue Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine a strălucit”...

Examenenele de maturitate politică.

Ministrul de culte și instrucție publică a adresat și în acest an tuturor autorităților școlare, o scrisoare circulară privitoare la examenenele de maturitate politică, cari vor putea începe încă în cursul lunii Aprilie. Astfel, pe când părinții își îndeplinesc prin țări streine datoria sângeroasă de a apăra patria cu supremul sacrificiu al vieții lor, copiii se vor prezenta în fața comisariatului ministerial spre a-și câștiga, prin cunoștințele dobândite în școală, dreptul tardiv de-a vota la vârsta de 30 de ani, pe un candidat de deputat în camera ungară.

Articolul de lege 37 din 1913, care a intrat în vigoare la 1 Ianuarie 1914, ca un compliment al legii electorale modificate în defavorul naționalităților, pretinde, ca băieții, cari au terminat cele șase clase ale școlii primare, să dea un examen special de absolvire, care să le asigure pe lângă censul de 2 cor. dreptul de alegător.

În urma însărcinării primite din partea camerei, ministrul de culte și instrucție publică a dat o instrucție amănunțită relativ la modalitățile, după cari au să se țină aceste examene atât de neobicinuite în alte țări de cultură.

Conform acestei instrucții, la examen final se admit, elevii *ordnari* de clasa a VI-a, apoi acei elevi *privatiști* până la vârsta de 15 ani, cari au terminat cu succes clasa a V-a sau cl. I a unei școli secundare sau civile, ori în fine după terminarea clasei a IV-a primare au terminat cu succes clasa I, la o școală de ucenici de meserii sau de comerț, după care au mai petrecut un an de zile acasă. Aceste examene sunt prezidate în școlile confesionale de către comisarii consisto-

riali pe lângă prezența obligată a examenului ministerial.

Scopul examenului final e să stabilească intrucât dezvoltarea intelectuală și cercul de cunoștințe al elevului de clasa a VI-a atinge acel nivel general al culturii populare, care se poate atinge prin absolvirea școlii primare. În special trebuie să se constate, dacă cultura religioasă morală a elevului este la un grad mulțumitor. Dacă știe să cetească la înțeles în limba maternă și maghiară, și dacă își poate sau nu exprima oral și în scris gândirile în limba română și maghiară conform gradului de cultură al școlii primare. I-se mai cere elevului cunoștințe de geografie și de istoria patriei, de drept public general și de drepturi și datorii cetățenești. În fine să cercetează dacă dispune de îndemnarea necesară pentru rezolvirea celor mai neapărate probleme de socotit și de măsurat, cari obvin în viața de toate zilele, și dacă are cunoștințe suficiente despre materiile și forțele, cari constituie viața economică.

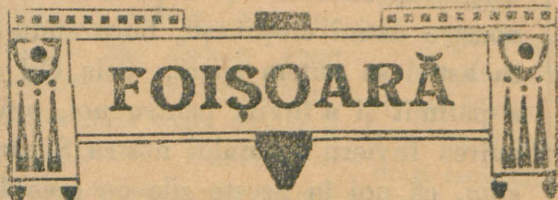
Dacă un elev a dobândit nota „nesuficient“ din cel mult 2 obiecte, (afară de desen, cântări, lucru manual și gimnastică) poate face din acele obiecte examen de corigență peste un an. Examen final cu succes depune acel elev, care, ~~lata~~ de mai sus, obține din cel mult o materie nota „nesuficient“.

Aceasta fiind înfățișarea examenelor, ne întrebăm: Cum să afirmă ele în viața noastră școlară?

Interesele superioare ale poporului nostru cer în mod categoric, să sporim cât mai mult numărul acelor elevi, cari se prezintă ca elevi de clasa a VI-a la examenul final. Căci este nu numai sub raport politic un câștig real, ci și din punctul de vedere al progresului cultural vom înregistra succese însemnate prin împrejurarea, că pătura țărănească se va îmbogăți cu elemente știutoare de carte în măsură să dea o interpretare mai luminată și mai conștientă îndatoririlor și drepturilor sale.

E regretabil însă, că în unele părți preoțimea noastră nu s'a știut ridica la înălțimea acestei concepții, ci a preferat să se încercuie în tradiționala desinteresare față de însemnătatea problemelor școlare. Să știe că în urma războiului, două din trei părți ale corpului didactic primar a trebuit să plece pe câmpul de luptă. Autoritățile bisericesti superioare având în vedere importanța ca aceasta ^{datea educației tinerimii școlare,} să nu fie stărilor anormale de azi, a însărcinat preoțimea cu suplinirea învățătorilor mobilizați. Majoritatea preoților noștri, deși îngrămădiți cu o mulțime de agende provocate de împrejurările războinice, au stăruit să-și îndeplinească și această nouă îndatorire cu toată însuflețirea și priceperea.

Nu putem însă tăinui, că s'au găsit și astfel de preoți mai mult sau mai puțin distinși cu brâu roșu, cari povățuiți de îndemnurile unei permanente inerii vinovate, s'au simțit dispensați

Orfanii.

I.

A fost o zi cu-arșiță grea
De vară, când sostră
Vești aspre de războiu, și-așea
Pe cale se porniră:

Se duc volnicii rând pe rând
Cu inima de pară,
Un singur dor cu el purtând:
Frumoasa, scumpa țară...

In gârt s'adună și dau zor,
Iși ta rămas bun mama,
Ș-al lacrimel adânc izvor
Il tulbură năframa.

Iar într'un unghiu, un biet bătrân
In brațe cu-o copilă,
Stă gânditor, privind păgân,
Și coplesit de milă...

Și trenul lung, fumegător,
Pe nesfârșita-i cale,
Oșteni cu sine duce 'n zbor,
Lăsând pe urmă, jale!

II.

E rumenă zarca departe,
Și fulgere-i sfâșie vestmântul:
Acolo nevolnica moarte
Iși spune cu tunul, cuvântul...
Năpraznica-i coasă și 'ndoate
Oțelu 'n selbatecu-i joc,
Și răpăte-a gloanțelor ploaie
Sub cerul de sânge și foc.
Armii fără număr se luptă,
Și-aleargă-al mulțimii norod
De spălmă cu fața lor suptă,
In șanțuri, la Ivangorod.
Un nor este pravul de pușcă

In largul cuprinsului vlu...
Volnicii pământul îl mușcă
Săpându-și cu dinții: sicriul!
Granate se sparg, și răsună
Văzduhul de cânt de șrapnel.
Iar gloata s'avântă nebună
In ploata fierbinte de-oțel.
Din zori până seara, și-apoi
O noapte întreagă 'n asalt
Prin sârme, prin foc, prin noroi
Dau țureș spre zidul înalt,
Și când dimineața, aprins
Pe creste privirea-i și-arată:
Infapt în cetate, ne'nvins
Stă steagul, cu pleata-i bogată.
Bătând furtunos din arlpă
Mărețul, străvechtu tricolor,
Durerea o stâmpăr'-o clipă
Acelor ce 'n cinstea lui mor!
Aceasta-i povestea grozavă
A luptei la Ivangorod,
Iar vestea-i umplea-va de slavă
In vechi pe viteazul norod.

de-a satisface poruncilor mai înalte și conștiinței lor de păstori devotați ai credincioșilor. Așa s'a putut întâmpla, că în respectivele școli instrucția n'a fost numai la un nivel foarte scăzut, dar, ceea ce e și mai trist, elevii au fost lăsați să hoinărească anul întreg pe străzi, fără a primi vr'o educație ori instrucție. Astfel elevii au fost expuși să piardă nu numai un an de școală, ci și o considerabilă cantitate de cunoștințe folositoare.

O astfel de atitudine păgubește în cel mai mare grad cultura poporală, și desonorează cu toată asprimea pe conducătorii uitători de chemarea lor sfântă. Ei vor trebui să înțeleagă, că perzistând în somnolență intelectuală și preocupări de ordin material vulgar, își pierd orice facultate de păstorie duhovnicească luminată, și atunci nu mai au nici un drept la considerația obștească și iubirea recunoscătoare a poporului.

În orice societate ordonată, preoția trebuie să strălucească prin prerogativele unei munci rodnice și neodihnite, fiindcă ea are nobila chemare de-a îndrepta, în orice timp, privirile credincioșilor spre culmile senine ale desăvârșirii divine.

Stăm și acum în preajma examenelor școlare, cari se vor ține mai curând decât în timpurile normale. Se va vedea, dacă preoții însărcinați cu suplinirea învățătorilor duși în războiu, au pătruns în problema adâncă a educației celor mici, cu seriozitatea omului, care-și dă seama de rostul intelectualului în vremuri grele ca cele de azi.

Sunt destul de multe deficiențele de ordin extern, între cari trebuie să înregistrăm și anularea nemotivată a certificatelor de absolvire din anul trecut, deși ele s'au statorit în acord cu ministrul de culte și instrucție publică. Pentru aceea avem nevoie de îndoită

energie în ocrotirea intereselor adevărate ale școlilor noastre, cari trebuie să împărtășiască cât mai multă educație și să dea cât mai numeroși absolvenți de școala primară, spre a ridica neamul nostru la valoarea unui factor politic de seamă în viața de stat a Ungariei.

Cătră cei de acasă.

Scrisoarea de față vouă vă sună, celor ce sunteți acasă. Vouă vă sună, celor ce aveți pe cineva dus în război, iar voi sunteți rămași acasă, unde aveți a vă lupta cu greul vieții și aveți datoria a suplini pe cei duși.

E grea viața în războiu, unde pe lângă grozava frică a morții, care pân-dește în fiecare clipă prin glonț de tun, șrapnel, glonț de pușcă, boambe, drot electricizat și alte minuni ucigătoare, mai e de răbdat foame, frig, nehodină, mâncărime de păduchi și altele. Și ce e mai rău, ca și când te mănca gadinile de viu?!

Cum zic, e grea viața celor de pe câmpul de luptă, cari n'au acolo altă mângâiere decât rugăciunea cătră Dumnezeu și cetirea petecelor de hârtie ce bieții le primesc de acasă, în cari affă ce e cu părinții, soția, copilașii, frații și surorile lor.

Asta li-e întregă mângâierea. Ei șed acolo și rabdă cele înșirate mai sus până când vine glonțul și le curmă viața. Își varsă sângele. Pentru ce și pentru cine? Pentru apărarea tronului și patriei, pentru apărarea de dușmani a moșiei sale, pentru apărarea familiei sale, căci apărându-și țara de dușmani și-a apărât și avutul său și a familiei sale și pe familia sa.

De nu erau străji neadormite ostașii noștri și de nu erau ei zid tare, neînvinș, spuneți-m: Unde ar fi avutul nostru, a celor rămași acasă? Unde ar fi familiile? Unde ar fi copilașii noștri?

Întrebați pe cei ce știu și au văzut cu ochii: Ce s'ar fi ales din orașele, satele și avuțiile oamenilor de pe locurile unde a fost război? Să ne ferească Dumnezeu!

Și acum cui avem să-i mulțămim, că din partea asta trăim fără griji? Iubiților noștri ostași: tați, soți și fii.

Dar cu ce le suntem noi datori acestor păzitori ai noștri? Ei, în scrisorile lor, ne roagă să facem rugăciuni pentru ei și să grijim de ce avem: copii și avere și cinste.

Oare le împlinim noi dorința aceasta a lor? Dar chiar nu ei să o ceară și totuși ar trebui să ne purtăm așa, căci așa cer legile lui Dumnezeu, așa cer legile firii.

Cum sufer ei acolo în frig și în toate năcăzurile, ce numai le poate răbda un om, oare nu am putea suferi și noi pe vatra caldă și cu stomacul plin?

Datorință sfântă avem să lucrăm și pentru ei! În privința aceasta se aud multe rele din partea celor rămași acasă. Se aud multe plângeri mai cu samă asupra fameilor, că nu lucră îndeajuns, că nu și grijesc copiii și că nu-și țin cinstea.

Apoi un rău ca acesta unde ne mai trebuie? Să spune, că multe femei își lasă cepii acasă în grija lor, iar ele în loc să lucre ceva, să adună la una dintre prietenele lor, s'apucă de clevețe și de beut, după care vine stricarea cinstei. Și asta nu numai într'un sat, două, ci aproape peste tot locul,

Aci avem de zis mult și de îndreptat mult. Pentru Dumnezeu! Cum îi vine cuiva să-și petreacă, când știe prea bine, că cel mai drag al său poate în clipită aceea își varsă sângele?

Apoi asta nu e creștinătate. Cel ce săvârșește aceasta e mai păgân ca păgânul. Să ne tragem pe samă, dragii mei, căci ce facem nu facem bine. Să-

III.

Se 'ntoarce-armata 'nvingătoare
Din țările unde-a luptat...
Dar dintre-acel, cari au plecat:
Câți au venit? O știți voi oare?

Oștenii prind să se coboare
Pe rând, din trenuri, din vagoane,
Și 'n șir s'asează pe peroane
Cu fețele strălucitoare.

Spre ei, priviri aprinse, vii,
Cu 'ndușoare-acum se 'ndreaptă...
De ani și luni îl tot așteaptă
Moșnegi, bărbați, femei, copli.

Nu este-un om, ce-ar sta să plângă
Din cel cari dor aduc în piept...
Deși unul pictorul drept,
Iar altul n'are mâna stângă.

Și bucuria clocotește
În sufletele tuturor...

Și cut ce-t pasă de pictor?
De brațul rupt? E-atci!... Trăeștel!...

Nevasta 'n lămpină bărbatul,
Surorile-și sărută frați,
Cu cruci de aur decorați...
De chlote vuește satul!

IV.

Dar vesella ce-a pornit,
Sub nor de jale se ascunde,
Și printre cântece pătrunde
Un glas: »Vai, tata n'a venit!«...

O ciată de copli c'o mamă
Stau grămădiți, gemând, plângând;
Și pe-al lor tată așteptând
Se zbat, se prind de mână, și-l chlamă.

Incet peronul se goleşte,
Și 'n urmă nimeni n'a rămas:
Infrântă, tristă, fără glas,
Spre casă ciata lor pornește.

Un blestem crud li-e mângâierea,
Ne-având pe lume nici un rost:
Sub cine ști ce adăpost
Și-or înfrăți de-acum durerea?...

Și cercu-orfanților tot crește
Cu fiecare tren sosit,
Pe tata moartea le-a costit,
Iar mama altora lipsește.

Li-e frig și foame, și n'au pâne,
Și 'n vatră focul li s'a stins...
Fulgt gret de nea cad din cuprins,
Și geruri vor veni ca mâne!

Lipsește de hrană, halne, casă,
Vor rătăci din loc în loc;
Copiii fără de noroc
Al celor morți... Și cut, ce-i pasă?

Ei n'au putere și cuvânt
Să-și spună păsurile toate:
Căci suferința cine o poate
S'o prindă 'n vorbe, pe pământ?

vârșim un păcat mare înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

Lucrurile acestea să se aducă tot mereu înainte, mai cu samă din partea conducătorilor poporului și să se spună că ce păcat mare e și că ce urmări grozave pot avea aceste fapte.

Ce scuze vor avea să spună soților lor acestea femei? De aci ar urma cearta, dezbinarea și vrajba pe vecie, nimicirea averei și împrăștierea copiilor. Și unde ne trebuie o mai mare pacoste ca aceasta? Din casă cinstită, binecuvântată cu copii, trai liniștit și avuție destulă, să va alege o... sărăcie.

Să le îndreptăm aceste rele până nu e târziu, ca să nu avem un popor stricat, fără credință. Să propovăduim cuvinte de îndreptare cu blândețe, iar când așa nu ne-ar succede, să ne folosim de mijloacele ce le permite legea.

Noi credeam, că poporul nostru și toate popoarele, ce iau parte la războiul acesta înfricoșat, vor fi cu mult mai tari în credință ca înainte de război, ba credem și sperăm și acum. Cum vin apoi unii să facă scandaluri? Credința în om atunci să întărește mai tare când el e mai încercat. Și când a fost omenimea mai încercată ca și acum?

Nici când nu s'a adăpat pământul cu atâta sânge omenesc ca și acum. Și nicicând nu s'au vărsat atâtea lacrimi ca și acum. Deci trebuie ca acum să fim mai tari în credință.

Cătră cai de acasă mă îndrept și zic: iubiții mei, cinstea față de Dumnezeu și față de ai voștri iubiți să vă fie pururea înaintea ochilor! Cine păcătuiește în contra acestora nu e vrednic a se numi creștin, ci e vrednic de dispreț și ocara lumii.

Grijiți-vă copiii, averea și cinstea!
Chimu.

*Cu gerul ternit ne'nvățați
Vor zgrăburi sub câte-o poartă;
Și 'n zori de zi pe strada moartă
It vor găsi, jos, înghețați!*

*Sunt mii și sute, fără număr
Acei ce-asteaptă ajutor...
O zdreanță-l singurul decor
Ce și-l-au pus și ei, pe umăr!*

*Iar lipsurile și-au săpat
Adâncă brazdă pe-a lor față...
Mat slab în orice dimineață
Durerea îi trezește 'n pat*

*Dar e grozav!... Cum? Vreți să piară
Urmașii celor mai volnici?
Și șirul trist de mucenici
Atâtea ferite să ne clară?...!*

*Când copilăși vă cer deci bani
Ieșindu-vă plângând 'nainte:
De ei aduceți-vă aminte,
Vă fie milă, sunt orfanți!*

I. Broșu.

Ce se petrece în România?

Adorján Andor trimite următoarea corespondență din București ziarului „Az Est“:

În Septembrie trecut, cu puțin înainte de mobilizarea bulgară, când am fost mai pe urmă în Buourești, nu mi-a trebuit ochiu așa de ager, ca să recunosc cei trei stâlpi de căpetenie, pe cari se razimă raportul României cu cele două partide beligerante. Admirația pentru Francezi, groaza de primejdia rusească și ura neîmpăcată împotriva monarhiei »în destrămare«, dar mai ales împotriva Ungariei: aceștia erau stâlpii, pe cari era clădită neutralitatea uneori șubredă a României.

Opinia publică română îmi părea vie, ca un curent proaspăt de aer. După simpatii țara era hotărâtă pentru antantă și voința regelui greu putea îmblânzi patimile; îndoiala și nehotărârea cercurilor guvernamentale și politica tradițională a conservatorilor pentru Germania și monarhie au contribuit mult pentru liniștirea publicului.

De-atunci s'a schimbat mult situația și efectul acestei schimbări se reoglindește viu în opinia publică. O pot spune cu toată siguranța, că *spiritele sunt cu mult mai liniștite*, și cu toată situația nu se poate rezuma în câteva cuvinte, ca în Septembrie trecut, totuș atâta pare sigur, că: *dacă puterile centrale nu vor fi zdrobite cu totul, România nu va trece de partea dușmanilor nostri*.

Analizând din toate punctele de vedere situația politică trebuie să recunoaștem, că problema românească e cu mult mai încercată decât a fost. Prezența armatei antantei în Balcani, în fața Salonului, creșterea Bulgariei, conturbarea echilibrului balcanic și alte multe împrejurări politice și economice au schimbat cu totul situația și schimbarea situației a adus cu sine argumente nouă. Au apărut de atunci o mulțime de nuanțe în convingeri și cu câți politicieni și ziaristi am vorbit — atât din tabăra prietenilor, cât și dintr'a dușmanilor nostri — n'am aflat încă doi oameni de aceeaș părere! Chiar și din punctul de întâlnire al acestor păreri e greu de aflat.

Admirația pentru Francezi există fără îndoială și astăzi. Dorința de-a câștiga Ardealul a rămas de-asemenea neschimbată. Antipatia mulțimii față de puterile centrale e tot cea veche. De colosul rus se tem și acum, când e bătut. Și totuș o repet, ținuta României azi nu e așa amenințătoare, ca în trecut, agitația r'a potolit, a devenit mai precaută.

Se pare, că *România s'a saturat de gălăgie*. Ziarele antantei atât an minșit, încât nu le mai crede nimeni. Spiritele sunt oboșite, nervii sunt moleșiți în urma atâtor încordări. Bucureștii gălăgioși s'au convins în sfârșit, că hotărârile mari nu le aduce demagogia străzilor, ci guvernul responsabil și regele. Convingerea, că Brătianu e în curat cu opinia publică, și că deși sentimentele lui nu se deosebesc de-ale rusofililor, va urma totuș politica, care cu jertfe mai puține, corespunde mai mult intereselor naționale; conștiința aceasta și-a făcut drum tot mai larg în public și *autoritatea cabinetului Brătianu, învățit în tăcere, crește mereu*. O altă împrejurare însemnată, care a domolit patimile e scumpetea.

Chestia alimentării reduce pe planul al doilea orice altă întrebare. În orașele române sunt la ordinea zilei demonstrațiile, cari protestează împotriva scumpetii. Dumineca trecută vre-o 20 de mii de oameni au făcut în Ploiești o demonstrație, s'a întâmplat din prilejul acesta chiar și ciocniri cu poliția. Asemenea lucruri s'au petrecut și în Iași, dar în măsură mai mică. Și de înțeleg, că publicul să interesează

mai mult de afacerile aceste interne, cari privesc de-adreptul Bucureștii, decât de luptele dela Verdun.

Și problema Ardealului... Fără îndoială palpită viu în sufletul Românilor. Dar nu trebuie să credem, că în privința aceasta ar fi de acord toți Români. Politicianii conservatori, cari se razimă pe Germania și pe Monarhie din convingere, în mod firesc caută să înlăture gândul de-a cuceri prin arme Ardealul. Mai e ceva ce pune pe gânduri pe unii politicieni Români, fără deosebire de partid: teama, că Români ardeleni vor aduce un spirit mai liberal decât cel din România, o cultură mai înaintată, cu un cuvânt, ce alipirea Românilor ardeleni la regat ar deschide teren larg ideilor și nizuințelor democratice.

După credința lui Tache Ionescu, războiul acesta n'ar fi altceva decât lupta democrației apusene, împotriva feudalismului Europei centrale. Dar chiar fraza aceasta plăcută și populară i-a pus pe mulți pe gânduri, chiar și pe aceia, cari sunt aderenți ai lui Ionescu. Și să nu uităm că însuș Ionescu a fost cedat lui Brătianu conducerea, ca nu cumva propaganda pentru reforma agrară și electorală, în numele căreia Brătianu îi făcea opoziție, să prindă rădăcini mai trainice în opinia publică. Simțimintele claselor privilegiate pot fi deci îndreptate spre Franța, pot uri militarismul german, preamări războiul mondial ca reinvierea revoluției faneeze împotriva autocratismului militar și feudal: toată teoria aceasta frumos alcătuită nu schimbă nimic din adevărul, că sunt politicieni români cu vază, cari mai bucurosi guvernează o Românie fără Ardeal, decât să vadă într'o Românie sporita cu Ardealul, ridicându-se de-asupra boierilor o democrație adevărată.

Masele mari sunt, firește, de altă părere *Români Naționaliști doresc câștiguri de teritorii*.

Încăerarea aceasta universală face pe cele mai puternice patru state ale Europei aliate ale României. Aspirațiile naționale ale României se întâlnesc cu interesele vitale ale acestor puteri mari, gata la orice. După ei nu e vorba numai că nu trebuie să piardă un prilej așa de rar, ci în primul rând, prestigiul pe care-l va pierde pentru totdeauna România, de nu va intra în război împotriva puterilor centralei. Lupta aceasta puternică, adeseori tainică, e unul dintre semnele caracteristice ale stării politice.

Însă dacă dorința după Ardeal înflăcărează din nou pe România împotriva puterilor centrale, în schimb o știm cu toții, că, din punct de vedere românesc, situația s'a înrăutățit mult din Septembrie, prin intrarea în război a Bulgariei, și prin faptul că străduințele lui Venizelos de-a înființa confederația balcanică n'au reușit. Ofensiva balcanică a făcut pustiiri însemnate în armata de un milion și jumătate a Balcanului; iar cu baionetele Muntenegrenilor generalul Kövess a îmbogățit arsenalele noastre. Grecia a arătat că nu se grăbește să între întru ajutorul Sârbilor, și astfel în Balcani singurul stăpânitor e soldatul bulgar, ajutat de cel german și austro-ungar, și e atât de stăpân, încât poate forma două fronturi, una la Salonichi, a doua la Dunăre, în fața României..

Toate acestea fac atență pe România, și-spun, pânăcând statele mici aliate cu antanta s'au nîmicit pe rând, Bulgaria s'a ridicat prin politica sa conștientă la înălțimi nebănuite. Creșterea Bulgariei și conturbarea echilibrului balcanic neliniștește azi mai mult România, și neliniștea aceasta e a doua notă caracteristică a situației politice.

Urmarea cea mai însemnată a acestei schimbări sufletești e, că România nu se mai

lasă condusă de ura împotriva monarhiei, ci de conștiința că România trebuie să câștige, în urma conturbării echilibrului balcanic prin creșterea Bulgariei, însemnate compenzanții teritoriale.

Nu de mult credeau, că a sosit timpul descompunerii monarhiei. Credeau, că nu va fi vorba decât de o plimbare ca în Bulgaria, pe timpul războiului balcanic. Dar de atunci a devenit lămurit faptul, că puterea monarhiei e în floare, și din partea aceasta nu prea poate nădăjdui vre-un teritor. De vreme ce e tot mai evident, că prin neutralitate nu poate fi vorba de cuceriri teritoriale, de aceea aderenții neutralității scad mereu.

Aceasta a fost produsă afară de cauză de ordin politic și de alte împrejurări: România vrea să înlăture primejdia de-a rămâne izolată la încheierea păcii, pe lângă aceasta o șilesc și interese economice, să fie după încheierea păcii în legături strânse prin războiu, cu una dintre partidele beligerante. Nu așa se explică bunăvoința României pentru noi și înțelegerea cu Bulgaria, în înțelesul căreia predă articolele menite Bulgariei și oprite dela începutul războiului?

În afacerile acestea n'au mai lucrat așa patimile și diletantismul, ci campaniile și înțelepciunea. Mulțimea ține și acum Bucovina și Ardealul de bunuri mai de dorit, dar azi aproape nu mai este om așa de orbit în România, încât să nu recunoască, că situația noastră pe câmpul de luptă e neînsemnat mai bună decât a antantei, sau care să se mai amăgească cu gândul, că intrarea României în războiu ar însemna lovitura de moarte pentru puterile centrale.

Lămurirea deplină a situației o împiedecă mult stărulrea armatei antantei în fața Saloniceului, care însuși încredere României. Mare înrăurire are și ofensiva de primăvară, așa de bine pregătită prin ziare. Și-i așa de mare încrederea în reușita acestei ofensive, încât n'a putut-o clinti nici asediarea Verdunului, nici lupta a cincilea dela Görz, nici ofensiva Rușilor împotriva lui Hindenburg, făcută cu scopul de a scoate pe Francezi din situația grea, în care se află. Cu toate acestea prestigiul antantei există încă în ochii Românilor. Adevărata ofensivă a antantei începe abia în Maiu — spun ei. Trebuie să aștepte deci necondiționat evenimentele din Maiu. Simțăminte acestea pline de speranță nu le-a putut schimba nici faptul, că Filipescu s'a întors oare-cum desamăgit. Am avut o convorbire de o oră și jumătate cu Filipescu; mi-a vorbit și de impresiile din Rusia, dar a vorbit așa de general: despre jertfirea de sine a Rușilor, despre materialul nesfârșit de oameni etc.; a vorbit apoi de dorințele lui personale, că ar dori să poată asemena armata puterilor centrale cu ceace a văzut în Rusia, dar din tonul său, din oboseala cu care-mi vorbea nu mi-a fost greu să recunosc, că acest om primitiv, sincer, azi își revizue politica împotriva puterilor centrale, nu fără oare-cari scrupule.

Ofensiva împotriva Saloniceului și pe frontul răsăritean, puterea nesecată a Angliei, sunt speranța din urmă, de care se acapă francezii din România, azi când e mai lămurit decât mai înainte, că politica de neutralitate nu o vor mai putea urma, dar când vor mai face o ultimă încordare, să meargă după sentimente nu după cuvântul înțelept al minții.

Dar dacă se vor destrăma și aceste speranțe? Dar dacă va fi înăbușită și ofensiva de primăvară a antantei? Și dacă sosește timpul de neînălțurat, când, dupăcum s'a exprimat o damă română: »trebuie să alergăm după siguranța victoriei? Atunci, poate, România se va învoi, deși cu inima sângerând, să părăsească neutralitatea, pentruca să treacă de partea puterilor centrale. E întrebarea acum, că guvernul

Brătianu, se realiza întorsătura aceasta însemnată?

În privința atitudinii României, privim cu optimism în viitor. Atâta e sigur, că atunci, când România va părăsi neutralitatea, *cuvântul hotărâtor nu va fi dictat de sentimente, ci de situația noastră favorabilă pe câmpul de luptă și de armele noastre învingătoare.*

Din România.

Un înțeles între Brătianu și Marghiloman?

Ziarul »Libertatea« din București anunță: Putem spune că'n clipele pe acum, raporturile dintre guvern și d. Al. Marghiloman — partizanul puterilor centrale — sunt minunate.

D. Ion Brătianu a făcut o chemare șefului conservatorilor, cerându-i concurs pentru ținerea ordinii interne, ajutor pe care d. Marghiloman l'a promis guvernului.

Se pare că d. Brătianu a început să-și dea seamă că d. Marghiloman are dreptate și că ținuta d-sale în chestia externă a fost aceea care a corespuns cel mai bine cu interesele României.

În cercurile politice din București se afirmă că între cei doi șefi s'ar fi făcut o înțelegere în privința viitorului guvern. Câtă vreme situația politică din afară, nu va suferi mari schimbări, d. Ionel Brătianu va păstra puterea, îndată însă ce situația de pe fronturi va încerca o schimbare partidul liberal se va retrage și va face loc unui guvern Marghiloman, căruia îi va da tot ajutorul. Se spune chiar că trei ar fi evenimentele hotărâtoare cari ar provoca această schimbare de regim: căderea Verdunului, a Saloniceului sau a Valonei.

D. Marghiloman a plecat la Craiova, unde va ține un mare discurs politic cu prilejul inaugurării clubului conservator de acolo, reorganizat.

O însemnată învoială între România și Germania.

București, 8 Aprilie. — Tratatивele ce au urmat la Berlin, între ambasadorul român de acolo, d. Beldiman și guvernul german, presum și la București între ministrii de finanțe și comerț cu delegații germani — pentru a stabili modalitatea schimbului de mărfuri germano-române, au dat un rezultat satisfăcător. Centrala germană de cumpărare din Berlin, va face o secție specială, care se va ocupa cu schimbul de mărfuri germano-române. Guvernul român va face un birou la Berlin, care va conlucra cu societatea centrală de cumpărare germană. Aceasta din urmă va alcătui la rândul ei un birou la București. La ambele aceste birouri, din Berlin și București, se vor adresa acele persoane și firme, cari vor să importe sau să exporte mărfuri din aceste țări. Chestia tranzitului prin Austro-Ungaria și chestiunea transportului de mărfuri de mult cumpărate și plătite de negustori români în Germania și Austro-Ungaria — rămâne de abia să se înfăptuiască. Se zice că o comisie română de cumpărare va pleca zilele aceste în Germania și probabil și în Olanda.

Guvernul rus a oprit exportul în România.

„Dimineața“ publică următoarea telegramă din Iași: un distins bărbat sosit aseară din Petrograd, întărește știrea dată de noi acum câteva zile, că guvernul rus a oprit toate permisele de export pentru România. Aceste permise fuseră aprobate de ministerul de războiu și de ministerul de externe rus. Mărfurile erau gata spre a fi exportate, când a sosit știrea despre noul

contract încheiat de România pentru vânzarea a 100.000 vagoane cu cereale austro-germanilor. Ministerul de războiu rus a nimic it atunci permisele și a trimis chestiunea ministerului de externe pentru o nouă studiere. Ziarul „Opinia“ scrie că se pare că în urma conferinței din Paris, Anglia a oprit tranzitarea tuturor mărfurilor destinate pentru România și cari trebuiau să sosească prin Rusia. Deasemenea guvernul rus a oprit exportul de cai, ceace a făcut comisiunea militară română să se reîntoarcă imediat în țară.

Desmințire rusească.

Agenția telegrafică rusească aduce din Petrograd cu datul 14 Aprilie, următorul comunicat: „Presa germană a răspândit știrea, că guvernul rusesc a retras toate concesiile de export, cari au fost hotărâte României. Suntem autorizați a desminți în cel mai categoric mod aceste știri falze, puse în circulație cu scopul de a trage pe sfoară opinia publică din România“.

O declarație a d-lui Tache Ionescu în Cameră asupra politicii interne și externe a României.

În camera română fiind la ordinea zilei dezbaterea bugetului statului, — dl Tache Ionescu, în numele partidului conservator democrat și conservator a făcut următoarele declarații: O adevărată discuție la bugetul anului acesta nu poate să aibe loc. În tot cazul partidul conservator și partidul conservator-democrat nu înțeleg să facă o asemenea discuție.

Bugetul stârnește cercetarea situației politice și a situației financiare. Situația politică o credem pe de-antregul stăpânită de chestia externă, cea mai însemnată din câte s'a pus națiunii române de mai multe veacuri. Această chestiune ne-a tras linia de purtare pe care am urmat o și o urmăm.

Părerile noastre asupra datoriei regatului român, asupra greșelilor comise de guvern și asupra ceace trebuie neapărat să se facă de aici înainte le-am spus pe larg cu ocazia discuțiunii adresei. Nu avem nimic de schimbat din ceace am spus atunci.

Statornici în politica apărării națiunii azi ca și atunci nu vedem altă mântuire pentru neamul nostru decât în urmărirea neșovăitoare a acestei politici. A repeta discuțiunile dela Adresă, ar fi zadarnic. Rămânem neclintiti în părerea noastră.

Celelalte chestiuni politice le-am subordonat cu desăvârșire chestiunii externe. Nu putem însă să nu semnalăm cu durere, vasta contra-bandă nepedepsită care s'a făcut cu unele din obiectele de alimentație ale țării, și care a îngreunat situația deja destul de grea.

Patruzeci lazi de aur din Germania pentru România.

București, 11 Aprilie. — A sosit aci, la Banca Națională, o parte din prețul cerealelor vândute de România puterilor centrale: 4 milioane 700.000 lei în mărci de aur. Aurul a fost expedit din Germania în 40 de lazi. Cât privește transportul cerealelor din România în Austro-Ungaria și Germania s'a făcut învoiala că de aci înainte se vor trimite zilnic în România 121 vagoane goale germane, la diferite stații de graniță, de unde va fi încărcată marfa și apoi expedită la destinație.

Publiciștii francezi recunosc acum greutatea unui război pentru România.

În ziarul parizian al lui Gustave Herve »La Victorie« apreciatul publicist George Biennaime face următoarele aprecieri asupra politicii României:

Politica (de aşteptare) a guvenului român nu poate surprinde de cât pe cei cari n'au reflectat la greutatea unei întreprinderi româneşti contra Austro-Ungariei şi în contra Bulgariei, fără a vorbi de Germania, a cărei furie sălbatică i-ar da aripi pentru a fi cea dintâi la Dunăre sau la Carpaţi, ca să pedepsească îndrăzneţea intervenţiei a României.

Stimez la înalta ei valoare armata românească; dar ce sânt câteva sute de mii de soldaţi pentru a păzi o imensă frontieră de mai mult de 1000 klm. din cari 500 formată de un fluviu mare, care e mai mult un »drum ce umblă« decât o adevărată adâncime de separare. România mai mult decât Italia trebuie să calculeze cu grijă momentul cel mai prielnic intervenţiei sale. Italia învinsă odată cu noi ar pune în joc prestigiul ei şi poate ceva din libertatea ei economică, dar România pune în joc libertatea ei politică şi chiar independenţa ei aruncându-se cu noi într'un război în care Germania ar fi victorioasă.

D-nul I. Brătianu înţelege şi simte aceasta foarte bine.

Discursul prof. Nec. Iorga în desbaterea bugetului.

Bucureşti, 13 Aprilie. — La discuţia bugetului, în Camera română, a luat cuvântul profesorul N. Iorga, care a spus următoarele:

Chemat aiurea de îndatoriri pe cari le-am ca profesor, nu pot lua parte la discuţiunea foarte importantă care se face asupra importanţei chestiunii care e bugetul.

Un buget e totdeauna reflexul organizaţiei politice căreia aparţine şi pe care o reprezintă în însuşirile sale generale.

Bugetul actual — buget de pensuni, de afaceri şi de favoruri — face dovada lipsei de nobleţe şi de principii de adevărată valoare morală, lipsă care se simte la baza vieţii generaţiunii noastre.

Actualul buget, arătând cea mai grea şi cea mai turbure societate, e bugetul cel mai trist şi cel mai turbure din câte am avut.

Din raportul d-lui Vintilă Brătianu am văzut expunându-se o serie de măsuri pentru o activitate în viitor.

Această viitoare activitate e în funcţiune de reformele mari pe cari le aţi hotărât.

Îndatorirea pe care o avem toţi, absolut toţi, este aceea de a face să dispară din viaţa noastră tot ceea ce constituie exclusivismul de partid. Să lucrăm în așa chip încât nimeni să nu mai poată fi acuzat de un asemenea exclusivism.

O generaţiune mare a pus bazele României. O altă generaţie, aceea a părintelui d-tale d-nule Vintilă Brătianu, a consolidat România. E rândul generaţiunii următoare, al generaţiunii noastre, să desăvârşim în mod nobil opera şi prin focul şi sângele ce ne aşteaptă, să facem din ţara noastră altceva decât o ţară artificială şi tolerată.

Ministrul de externe austro-ungar la Berlin.

Gazetele germane şi austriace fac următoarele luări de seamă la vizita ministrului de externe al monarhiei, baronul Burian la Berlin.

După declaraţiunile uai nouă ale cancelarului german, Bethmann Holweg în parlament, s'a văzut trebuinţa ca şi ministrul de externe al monarhiei să ia parte la discutarea situaţiei diplomatice. Oricând s'a arătat trebuinţa unei înţelegeri între cei doi conducători al politicii externe, ministrul nostru de externe baronul Burian a plecat la Berlin, sau cancelarul Germaniei a venit la Viena.

Din Berlin se mai anunţă: Baronul Burian a sosit dimineaţa la Berlin, şi a fost întâmpinat la gară de ambasadorul austro-ungar, prinţul Hohenlohe. La ora 12 a plecat la cancelarul imperiului pentru a vorbi cu dânsul. Un dejun o dat cancelarul în onoarea ministrului Burian, iar seara ambasadorul austro-ungar a dat un banchet în onoarea ministrului, la care a luat parte şi cancelarul german şi secretarii de stat germani v. Jagow şi Zimmermann.

Despre cenzură.

Asociaţia ziariţilor din Budapesta a ținut Duminecă o întrunire, cu care prilej prezidentul Márkus a rostit un discurs mai lung, arătând situaţia grea şi plină de răspundere a gazetariilor în zilele aceste de război. Reţinem după ziarile budapestane următorul pasagiu grăitor din discursul d-lui Márkus:

„Precum ne apasă viaţa şi traiul, astfel ne îngreunează vremile mari şi ocupaţiunea:

cenzura e stăpâna neschimbată a condeiului nostru. Nu trebuie să mai spunem, care ne este părerea despre cenzură, căreia ne amodăm din datorinţă patriotică şi de sila războiului, nici că în ce spirit şi cu ce pricepere se manuează la noi cenzura, căci nici o inteligenţă, isteţime sau loialitate n'ar schimba starea faptică. Măsura ce ne apasă de multă vreme a creat două mijloace de vindecare: Unul este, că publicul ştie, că e cenzură şi prin urmare nu pune în sarcina noastră lipsurile în ştiri, critică şi aprecieri. Al doilea, că publicul vede şi ştie, ce ne lipseşte din viaţa publică şi câte stăruinţe şi drepturi rămân fără stăpân şi fără sprijin, când presa este lipsită de libertatea critice şi a controlului.

Ziaristul Ernst Mezei a rostit un discurs violent contra abuzurilor cenzurei. S'a hotărât apoi să se combată cu toate mijloacele acţiunea rea a cenzurei şi să se trimeată o deputaţiune de ziarişti la factorii competenţi, ca să ceară un remediu.

DEPEŞI.

Marele război al lumii.

Lupta în faţa Verdunului.

Înaintarea Germanilor. — Ruşii au reluat ofensiva pe tot frontul. — O încercare a Italianilor înfrântă. — Cearta dintre antanta şi Grecia.

A doua linie de fortificaţie dela Verdun sub focul artileriei germane.

Geneva, 13 Aprilie. — Agenţia Havas vesteşte următoarele: Ziua de Miercuri a fost oarecum liniştită. Germanii au bombardat înălţimea 304, înălţimea dela Mort Homme şi a doua linie de fortificaţii a cetăţii Verdun. Localitatea Esnes a stat sub focul duşman, asta de sigur în vederea unui asalt apropiat. Şi pe malul drept al râului Meuse a fost o luptă vie de artilerie, precum şi Douaumont şi Vaux, dar atacuri de infanterie nu s'au vestit. Liniştea pare să fie începutul luptelor noi, cari vor urma.

O mare bătălie în curs la nord de Verdun.

Geneva, 13 Aprilie. — Comunicatul de azi al Agenţiei franceze Havas anunţă următoarele:

Luptele dela Verdun iau întinderi din ce în ce mai mari şi se prefac într'o bătălie crâncenă. Germanii au reuşit să ocupe câteva tranşee la Mort Homme, celelalte atacuri ale lor le-am respins.

Berlin, 13 Aprilie. — Corespondentul de război de pe frontul francez al ziarului „Vossische Zeitung“ anunţă: Gazetele franceze pentru a linişti opinia publică din Franţa de repetatele înfrângerii franceze la nord de Verdun, vorbesc mereu de „teribilele pierderi ale nemţilor“, că dela 12 Februarie şi până

azi, germanii au perdut la Verdun peste 200.000 de oameni. Noi însă ştim prea bine cât de mari sunt pierderile franceze, căci de şapte săptămâni tot îngropăm masse enorme de soldaţi francezi căzuţi în luptele din prajma Verdunului. Acolo noi, germanii dobândim biruinţă după biruinţă — iar francezii în contra atacuri îşi nimicesc toată floarea armatei lor.

Până acum germanii au prăbuşit frontul francez pe o întindere de 70 kilometri.

Colonia, 12 Aprilie. — Corespondentul special de pe frontul francez al lui „Kölnische Zeitung“ anunţă: Prin cucerirea satului Bethincourt a căzut şi cel din urmă rest al frontului francez dela Verdun, din şirul întâi. Urmează acum celelalte şiruri, cari sunt şi mai straşnice. Dela pădurea Avocourt până la Cote Lorreine, la Complan, frontul francez a fost prăbuşit pe o întindere de 70 kilometri, si o adâncime de peste opt kilometri.

Dacă se aseamănează ofensiva aceasta germană dela Verdun, cu teribila ofensivă franceză din Champagne în Septembrie anul trecut, constatăm că atunci francezii au dat îndărăt frontul german pe o întindere de 25 kilometri, dar dela primul asalt francez, înaintarea franceză a fost oprită atunci de germani. Pe când azi, la Verdun, ofensiva germană progresează pas cu pas.

Rușii au luat ofensiva pe întreg frontul.

Pe frontul rusesc sunt în curs noi lupte însemnate. După o pauză de două săptămâni rușii își încearcă din nou norocul cu ofensiva lor, de astă-dată nu numai pe frontul lui Hindenburg, ci și pe frontul armatelor prințului Leopold al Bavariei, arhiducelui Iosif Ferdinand și la granița Bucovinei. Iată ce ne anunță în privința aceasta comunicatele dela 14 Aprilie.

Eri, liniile noastre de pe Stripa de jos, Nistru și la nord-ost de Cernăuți au stat sub focul grozav al artileriei rusești.

În cursul nopții s'au încins lupte mai îndârjite la colțul format de Stripa de jos și la sud est de Buczacz,— cari lupte durează încă. În partea de sud

a acestui teren de luptă, trupele noastre dintr'un șanț au fost retrase în poziția principală. La nord-ost de Iaslovice, dușmanul a pătruns de asemenea într'una din pozițiile noastre, dar a fost aruncat iară printr'un contra-atac repede, în cursul căruia am făcut prizonieri 1 ofițer, 3 stegari și 100 soldați. Pe drumul ce duce dela Buczacz spre Czortkow, o coloană austro-ungară printr'un atac de surprindere a pus stăpânire pe o poziție rusă. Și contra frontului armatei arhiducelui Iosif Ferdinand, artileria rusă a desfășurat o lucrare mai vie.

Höfer, mareșal locot.

La armata mareșalului Hindenburg au fost respinse în chip sîngeros atacuri rusești în regiunea Garbonovke (la nord-vest de Dunaburg) și la sud de

lacul Narocz. Tot așa au rămas nerodnice atacurile unor detașamente rusești întreprinse contra armatei prințului Leopold al Bavariei, contra pozițiilor la Servets, la nord de Zirin.

Șeful Statului maior.

Lupte puternice la granițele italiene.

Focul de artilerie din ambele părți, întru cât au îngăduit aceasta împrejurările de observare, a fost continuat și ieri. La Mrzli Vrh trupele noastre au luat în stăpânire o poziție înaintată și au respins contra-atacuri repetite, cauzând Italienilor grele pierderi.

La Feitsch și Pontebba artileria noastră a luat sub un foc puternic pozițiile dușmane. Pe frontul din Tirol dușmanul a trecut în mai multe locuri la atac. Incercările lui de a se înstăpâni

Isus în grădina Getsimani.

Icoana aceasta ni-l înfățișează pe Mântuitorul înaintea patimilor sale. El se roagă zicând: „Părinte! de este cu putință, să treacă paharul acesta dela mine, însă nu precum eu voiesc, ci precum tu voiești“. La dreapta se văd înarmați servitorii arhiereilor stând gata împrenă cu Iuda, ca să-l prindă și să-l ducă înaintea arhiereilor.

asupra pozițiilor noastre din Sugana, pe înălțimile de ambele părți dela Novaledo, au fost respinse. Pe șoseaua Tomale trupele noastre au curățit azi-noapte zidul de apărare la sud dela Sperone și s-au stabilit în cea mai apropiată pozițiune. În regiunea Adamello alpinii au ocupat coasta de graniță Dosson di Genova. La sud dela Stilff a eșuat un atac dușman la Monte Scorluzzo.

Ultimul cuvânt al Americii?

Frankfurt, 17 Aprilie. — „Frankfurter Zeitung“ într-o ediție specială publică următoarea telegramă din New-York:

Deoarece președintele Wilson, se teme ca cu prilejul împlinirii unui an dela scufundarea vaporului „Lusitania“, zierele americane să nu publice atacuri împotriva Germaniei, — dânsul va adresa o notă Germaniei, cerând noui chiezășii pentru siguranța călătorilor americani.

În nota aceasta se înșiră 65 cazuri, în cari comandantii submarinelor germane ar fi ocolit măsurile de prevedere, trebuincioase. Nota aceasta nu hotărăște nici un termen de răspuns, — dar pare să fie ultimul cuvânt al Americii.

Relațiile germano-americane.

„Morning Post“ anunță din Washington cu datul de 12 l. c.: Președintele Wilson stă la îndoială, pentru că știe ca țara nu voiește să fie încurcată într'un războiu. Ziarele scriu despre luptele din Mexico pagini întregi, iar despre luptele dala Verdun scria vre-o câteva șire. La vest de Alleghany nu ia populația notiță de războiul european.

Correspondentul lui „Morning Post“ a înțeles un membru al cabinetului:

„Ce ar face congresul dacă președintele ar întrerupe relațiile cu Germania și ar prezenta congresului toate faptele?“

Ministrul a răspuns:

„Eu cred, că congresul ar sprijini pe preșident dar numai de silă. America nu voește războiu.“

O apropiată convenție a Monarhiei noastre cu România.

„Dimineața“ vestește, că nu peste mult timp se va încheia o convenție asemănătoare cu cea dintre Germania și România, între România și Monarhia noastră. Gazeta aceasta spune, că acestei convenții îi lipsește orice caracter politic.

Politica externă a României.

Gazeta „Frankfurter Zeitung“ dă după ziarul bulgăresc „Devnik“ o telegramă, în care spune, că între Brătianu și Marghiloman a avut loc o înțelegere cu privire la politica externă a României.

Ce fac Rusofili?

„Pester Lloyd“ publică o telegramă dată din București, în care spune că profesorul de origine din Transilvania, Măndrescu, a convocat o adunare a tuturor delegațiilor din țară, care să stabilească un mod, cum s'ar putea începe din nou mișcarea pentru înfăptuirea idealului național.

Amenințări franceze contra României.

Berna, 17 Aprilie. — Ziarul oficial francez „Le Temps“ se ocupă azi într'un articol prim despre noua convenție comercială germano-română:

„E lucru foarte urât că învoiala aceasta slăbește succesul blocadei Ententei contra Germaniei — și creiază Germaniei foloase mai mari. Totuși se poate spune, că România ar fi încheiat mai cu plăcere un astfel de acord cu Ententa. Din nefericire, împrejurările n'au îngăduit aceasta

Ziarul parizian adresează apoi următoarea dojană guvernului român:

— România știe, că numai biruința Ententei, poate asigura unitatea ei națională. Deci nu poate voi să se lipsească de libertatea ei de acțiune. Durata acestui acord va fi cu atât mai scurtă, cu cât enenimentele militare din Salonic, vor permite României să socotească pe deplin cu restabilire legăturii cu Ententa. Atunci se va hotărî definitiv România. Până atunci ea nu lasă să treacă nici un folos ce i-l poate aduce neutralitatea așteptătoare.

Luptele s'au început la Salonichi. — Apropiata debarcare a antantei pe Creta

Biroul telegrafic elvețian comunică din Atena:

Luptele începute între trupele germano-bulgare și franceze devin tot mai îndârjite. Aici se crede că s'au început luptele decisive la Salonic.

Din Copenhaga se telegrafiază:

Cercurile militare și politice ale Angliei urmăresc întâmplările de-acum din Macedonia cu cea mai mare încordare. Dușmanii au ajuns acolo de câteva zile în atingere. Luptele de artilerie s'au început. Situația expediției dela Salonic este cam slabă, deoarece Englezii și Francezii au trebuit să trimită multă artilerie și părți din trupe în Franța.

Din Haga se comunică:

După știri din Londra este apropiată o debarcare a aliaților pe insula Creta. Aliații vreau să facă aici o bază pentru flota lor. Ca vorbă le servește scopul unei combateri mai energice a submarinelor ivite în Marea mediterană.

Luptele Turcilor și biruința lor din Mesopotamia.

La Felahie Englezii au îndurat din nou o înfrângere sângeroasă, unde au pierdut mai mult de 3000 morți, iar în prizonieri 1 ofițer și câțiva soldați.

În 9 Aprilie dimineața dușmanul a întreprins, după o pregătire de o oră și jumătate de artilerie de pe țărmul râului Tigris, un atac cu toate forțele sale contra pozițiilor noastre dela satul Felahie. Lupta a durat 6 ore. La început dușmanului i-a succedat, cu prețul unor pierderi enorme să pătrundă în o parte a tranșelor noastre, dar eroicele noastre trupe s'au aruncat cu baioneta asupra lui și au alungat în tranșeele sale atât pe dușmanul care pătrunsese înăuntru, cât și rezervele, cari se grăbiau în ajutor.

În sara luptei am numărat în o parte a tranșelor noastre și înaintea lor mai mult de 3000 cadavre dușmane, Prizonierii povestesc că dintre trupele dușmane cele mai grele pierderi le-a avut diviziunea 13-a engleză, care consta exclusiv numai din englezi și care înainte luptase la Dardanele, de unde în timpul din urmă a fost adusă pe frontul dela Irak.

În luptele din 5, 6 și 9 Aprilie trupele noastre au luptat cu un eroism de model, im-

bogășind istoria războiului nostru cu o nouă pagină de glorie.

Antanta și Grecia.

Ingreunarea situației. — Grecii amenință.

Agentura telegrafică elvețiană vestește din Atena:

Antanta cere să i-se dea în mod definitiv liberarea trecerii, până acum respinsă, prin canalul corintic pentru ca să transporte armata sârbă dela Corfu la Salonic. În cazul neimplinirii acestei cereri antanta amenință cu cele mai aspre măsuri de silă.

Din Atena se comunică:

În urma declarației prim-ministrului Skulidis de-a nu sta de vorbă despre o ocupare de către antantă a liniilor ferate Patras—Atena și Atena—Larisa, lăsând chiar la o parte nouile intervenții de către antantă cu privire la canalul corintic — situația politică se prezintă îngrijorătoare. Presa elină accentuează, că Grecia trebuie să respingă în caz de nevoie cu puterea orice încercare de-a ocupa militărește vre-o localitate în interiorul Greciei.

Ziarul „Scrip“ este încredințat, că în cazul încercării de-a ocupa Patras sau alte orașe eline, armata elină va corespunde datorințelor ei, iar poporul elin va alunga pe acei, cari vreau să pună stăpânire pe căile noastre ferate.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 19 Aprilie n.

In clipele Invierii...

Clopoțele din miez de noapte vestesc lumii întregi marea minune a creștinătății. De sute și mii de ani, bucuria și durerea înfrățite la un loc, au fost covârșite de izbucnirea mai presus de fire a cântecelor de Inviere, cu cart matca noastră biserică întâmplină pe credincioșii săi. »Aceasta numită și sfântă zi, una a Sâmbetelor și Doamnă«, de câte ori nu ne-a făcut să uităm chiar și cele mai îngrozitoare dureri, alinându-ne sbuciumul sufletului, cu bucuria copleșitoare a nădejdi și cu mângăierea credinței în viața cea veșnică.

Moatea s'a zdrobit azi prin biruință, și puterea întunerecului s'a surpat. Lacrimile celorce plâng s'au schimbat în valuri de veselie, căci cetce s'au înghițit de nemțoasa lumii crătasă, au dobândit cel mai mare dar, ce s'a putut auzi vre-odată: »Invierea«! Hristos a înviat din morți, cu moarlea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le!

Luminați de gândurile acestea, venim tubiților noștri cetitori de-aproape și din mari depărtări, și scumpli colaboratori, cart atî binevoit să ne sprijiniți cu scrisul vostru, să vă dorim, ca sfințele serbători ale Invierii Domnului să le petreceți în pace, sănătate și bucurie.

Totodată vă vestim cu plăcere, că între muncitorii cu condetul ai gazetel »Foata Poporului« s'au înșiruit și cunoscuții scriitori: Ion Agârbiceanu,

Dr. Ion Lupaș, Dr. Ion Mateiu, Aron Cotruș, Gavriil Todică și alții, ale căror nume le-am destăinut mai târziu. Pentru cinstea ce ne-au făcut-o venim să le strigăm și noi, împreună cu d-voastră iubii cetători, un întret: Să trăiască!

**Redacția
„FOAIA POPORULUI“.**

La Paști. Cu toate greutatele și lipsa de hârtie și de muncitori, ne am dat osteneala că numărul acesta de sărbători, să-l scoatem cu patru pagini mai mare ca îndeobște. Nădăduim însă că după războiu vom reveni cu ajutorul lui Dumnezeu iarăși la numărul de pagini din trecut.

O rugare. Reuniunea pentru ajutorarea la Crăciun a copiilor săraci din Sibiu, se adresează către publicul sibian cu rugarea, să ajute această reuniune după putință. Sunt cunoscute scopurile nobile, pentru cari se străduiește această reuniune și de oarece greutatea vremilor de azi o simte și ea pria intrarea sub drapel a mai multor membri și prin împuținarea venitelor, face apel la bunăvoința marelui public. Astfel spre a putea mări fondul de ajutorare, reuniunea va întreprinde în primele zile ale luni Maiu o mare colectă pentru orfani. În aceste zile copiii vor umbla pe străzile orașului și vor aduna în numele reuniunii pentru ajutorarea copiilor orfani și săraci. Avem nădejde, că glasul copiilor, cari se roagă pentru camarazii lor lipsiți și nenorociți, va fi ascultat de marele public. Știri mai amănunțite asupra acestor zile de colectă va da mai târziu reuniunea.

Mormântul poetului Alexaandri. Ne-poatele marelui poet Vasile Alexandri, d-na M. Catargi și d-ra. E. Catargi, au dăruit Academiei Române, casa dela Mircești, și locul care ascunde ceia ce a mai rămas pământesc din bardul național. Academia va construi acum un Mauzoleu, care să închipuiască admirația pentru nemuritorul poet. Mirceștii vor deveni astfel un loc de închinare în care sufletele înțelegătoare ale frumosului pus în siujba românismului, vor găsi o încăperé de biserică și un colț de Românie, unde visul întraripat nu e considerat ca o pierdere de vreme.

O regină între pușcăriași. Din București se anunță: Săptămâna trecută M. S. Regina a vizitat penitenciarul Văcărești. Majestatea a fost întâmpinată la intrare de către d. Victor Antonescu, ministru de justiție și de d-nii Diaconescu, procuror general și Ionescu directorul general al închisorilor. Se mai afla și d-na Elisa Antonescu, soția d-lui ministru al justiției. După ce Suverana a vizitat atelierele închisorii, oprindu-se mai mult asupra celui de tipografie în care M. S. și a tipărit ultima lucrare literară, a adresat cuvinte de mângâiere pentru cei arestați cari erau profund mișcați de vorbele frumoase ale Reginei. Mulțumind d-lui ministru de justiție, M. S. Regina a părăsit la orele 4 închisoarea.

† **Carol Eötvös.** La Budapesta a murit zilele trecute un mare avocat, parlamentar, scriitor și orator strălucit în persoana lui Carol Eötvös. Dela 1865, fără mici întreruperi, Eötvös a aparținut parlamentului ungar. Cât timp trăia Deak, a fost membru în partidul lui, apoi a intrat în partidul independenței, al cărui președinte a fost după moartea lui Daniel Iranyi. Carol Eötvös și-a câștigat renume european prin marea cuvântare de apărare ce a ținut-o în procesul de omor ritual din Tisza Eszlar, luând apărarea măcelarului Scharf — care a fost apol achitat. Dar curentul antisemit fiind mare în Ungaria pe atunci, Eötvös cade în alegerile par-

lamentare din 1884, și numai la 1887 e din nou ales deputat. Și'n prora maghiară scrierile lui Eötvös, ocupă un loc de frunte. El moare în vârstă de 74 ani.

Nouii piese originale românești. D. Mihail Codreanu, poetul din Iași, premiat de Academia română pentru Sonetele sale cu 5000 Lei, a prezentat Teatrului național din București o piesă originală »Necuratul«

D. Caton Theodorian, autorul comediei »Bujoreștii« una din piesele cele mai bune românești din ultimii ani, a prezentat Teatrului Național, o nouă piesă în 2 acte: »Comedia Inimel«.

Groznic nenoroc de automobili. Din București se anunță: Un groznic și trist nenoroc de automobil s'a întâmplat Joi d. a. la orele 4 în piața Teatrului Național. Automobilul cu Nr. 1086 al d-lui M. Protopopescu deputat, condus de un șofer nepriceput sau beat Al. Henz, a surprins o tânără fată în dreptul Terassé Oteleșianu și a trântit-o de trotuar. Un tânăr avocat d. Georghe Georgescu, repezindu-se să dea ajutor fetei, a fost aruncat de automobil tocmai în felinar unde și-a dat sufletul. Corpul nefericitului tânăr a fost transportat la spital. G. Georgescu-Tistum era avocat și secretar al d-lui Toma Stelian, fost ministru și locuia în str. Vasile Alexandri Nr. 3. Fata se numește Elena Nițulescu, are 14 ani, și locuiește în str. Traian 66: în stare foarte gravă, tânără a fost dusă la spitalul Colțea. Șoferul a fost arestat.

Zăpadă mare în România. Din București se anunță: În împrejurimile Sinaiei s'a deslănțuit Mercuri și Joi un mare viscol. Zăpada căzută e de 30 cm. înaltă.

De la „Foaia Poporului“ se pot comanda „Siluete“ poezii de redactorul I. Broșu. Prețul este 2 Cor. și 10 bani porto. Poeziile acestea au fost primite cu multă căldură și însuflețire de toată lumea și deaceia le recomandăm și noi tuturor cetitorilor noștri.

Un tun francez de 40 de centimetri. Foaia Germană. „Zeitschrift für Heer und Politik“ comentează știrea franceză despre construirea unui tun de 40 de centimetri, care să poată lupta cu succes contra tunurilor germane de 42 de centimetri.

Revista recunoaște, că un asemenea tun poate fi construit. Spune însă, că este chestia ce putere de acțiune poate avea acest tun.

Afară de faptul, că trebuie să traacă an de zile până când un asemenea tun uriaș să ajungă la maximul de activitate, cum s'a întâmplat și cu tunurile germane de 42 de centimetri și cu zeppelinele, Francezii și Englezii nu pot construi un asemenea tun din cauza inferiorității industriei lor; căci nu importă numai calibrul, ci și puterea de acțiune și durata tunului.

Francezii au construit tunuri de 34 de centimetri. Acestea nu pot trage nici 100 de foci. Țeava se arde din cauza căldurii, care se urcă până la 4—5000 de grade și se uzează repede din cauza formidabilei presiuni a gazelor Ghitulele se învârtesc și nu ating ținta.

Pentru pace. Din Roma vine știrea, că papa, animat de tonul în care a fost ținut, atât discursul cancelarului german Bethmann Hollweg, cât și răspunsul ministrului prezident Asquith din Anglia, se ocupă cu ideea de a adresa pe cale diplomatică tuturor puterilor amestecate în războiu mai multe întrebări, referitoare la înce-

perea pertractărilor diplomatice încheștia încheșiei războiului, prin legarea păcii dorite de toată lumea, Papa a mai făcut încercări pentru îmblânzirea războinicilor și îndamnarea lor re lege pace, dar fără succes. Dorim, ca barem pasul pe carea vrea acum să-l întreprindă, să nu mai fie pas făcut înzadar!

Colecta noastră pentru orfelinatul din Sibiu.

Dl Constantin Rusu, ne trimite următoarea scrisoare și colectă:

Onorată Redacțiune!

Noi subscrișii, lăsându-ne Dumnezeu în viață până în ziua de azi, — cetind în foala d-voastră »Foaia Poporului« despre orfelinatul ce e pe cale să se înființeze pe seama copiilor rămași orfani, cu mare dragoste venim a ajuta și noi din cât ni se poate, de aici din câmpul de luptă. Adecă dela: Inf. Div. Sanitäts Anstalt Nr. 17 Feldpost 109.

Au dăruit: Constantin Rusu, Pesteră, com. Caraș Severin 4 cor., Ioan Băneș, Ohaba-Mutnic, com. Caraș-Severin 4 cor. 20 fil., Florian Lazau, Dragoteni, com. Bihor 4 cor. Vichentie Cizmaș, Capolnaș, com. Caraș-Severin 4 cor. 50 fil., Traiță Molin, Ticvanul mare, com. Caraș-Severin, Vichentie Todorescu, Racovița, com. Timiș, Kovács Domokos, Eger, com. Heves, Ioan Nicoreșcu, Temereșci, com. Caraș-Severin, Ioan Brusture, Ticvanul mare și Vasile Cătincea, Pojoga, com. Caraș-Severin câte 2 cor., Lazar Silagi, Betfia, com. Bihor 4 cor., Ioan Poenariu, Onorici și Aurel Medoea, Varadia, com. Caraș-Severin câte 1 cor., Nicolae Chinoș, Gerceniș, com. Timiș 40 fil. Cu totul 35 cor. 10 fileri.

Altă frumoasă colectă ne-a venit dela dl Mihaiu Hașigan, fruntaș, însoțită de următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune!

Subsemnatul am colectat umila sumă de cor. 150 dela puținii români aflători aici la comandamentul corpului al 12 lea de armată, pentru proiectatul orfelinat românesc din Sibiu. Aici alăturat vă trimit și lista donatorilor, iar banii îi expediez tot deodată prin mandat postal la adresa On. Redacțiunii.

Au donat următorii: Fruntașul Mihaiu Hașigan, Săliște 20 cor., Nicodim Dan, Zărnești, Ioan Grama, Beclean, Petru Blaga, Fofeldia, Gheorghe Schuster, Valdkid, Teodor Mariș, Deda, Dumitru Bârza, Agârbiciu, Corporal Anrel Moga, Sibiu, Corporal Mateiu Kosciow, Galiția, Sergent Holländer, Dej, Nicolae Răpânțean Bârghiș, Nistor Toma, Valpăr, Ioan Andreiu, Brateiu, Ioan Badilă, Poplaca, Sergent Hans Schun, Șelimbăr, Sergent Balázs, Sáros, Corporal Iohann Gockner, Netiș, Drăgan Popa, Lelesa, Achim Raicu, Pitișdorf, Ioan Pacală, Glâmbocă, Ioan Murășan, Minteul Român, Ioan Cruciu, Călata mare, Avel Hântău, Hunderubechi, Ioan Stanciu, Gurarășului, Achim Popa, Broștenl, Vasile Căstea, Slimnic, Ioan Abruzean, Brustur, Ioan Lazăr, Albach, Ioan Ilisiu, Ortelie, Vasile Boișan, Hașag, Petru Fillp, Ubratin, câte 2 cor. Sergent Petru Schuster Bóz și Nicolae Pamarac, Alămor, câte 10 cor., Angelo Segata, Sopramonte, Sergent Hans Turnus, Sibiu, Sergent-maj. Iosef Czirer, Sibiu câte 5 cor., Marcu Mateiu, Igisdorful românesc 3 cor., M. Hașigan pentru copii Oprea și Marioara 3 cor., Corporal Petru Bratu, Poplaca 10 cor., Rudolf Melzer, Sibiu, Andreiu Zsigmond, Sibiu, Orendi Michael, Șincul mic, Vasile Ilea, Ciugudu, de sus, Varga Kálmán, Alsóseli, Ioan Aron, Văcer Ioan Săbău, Șalcău, Bujdoso Já-

nos Boldea Gașpar, Nadajdia de sus, Ioan Oprean, Târnăvița, Nicolae Ceapă, Zârnești, Stefan Gănau, Közép-Borgo, Simeon Samari, Boju mare, Aurel Pöp, Fluier, Petru Hârța, Șura mare, Ioan Trif, Boju mare, Dumitru Bubofu, Ipu câte 1 cor., Gheorghe Neșgu, Dobârlău, 2 cor. Total cor. 150.

Au mai dăruit: Irimie Roman, Tălmăcel 20 cor., Andreiu Ardelean, Porumbacul de jos 10 cor., Safta Dragici, Oena Sibiiului 5 cor., Paraschiva Prașca, Sibiu 4 cor., N. Chirilă, Aranyosponor 2 cor.

Cu totul . . . . . Cor. 364.—

Au rămas din numărul trecut „ 252.—

Cu totul până acum 616'68

Cătră cetitori!

La dorința publicului românesc ne-am hotărât a scoate »Foata Poporului« de trei-ori pe săptămână, pe lângă abonamentul mai jos amintit. La trimiterea de bani, ne rugăm a se lua în seamă această schimbare a abonamentului.

Foata noastră apare de trei-ori pe săptămână cu începere dela 1 Aprilie v. Numeriți apăruți deja se pot trimite la dorința oricui.

Foata de Dumineca se poate abona și singură, ca și până acum, iar foile de Marția și Sâmbăta încă se poate abona cu sau fără cea de Dumineca. Mai bine e însă a le abona pe toate trei. Foile de Marția și Sâmbăta nu se pot decât amândouă.

Pentru orientarea celor ce cumpără foata cu numărul, publicăm la alt loc numele tuturor acelor, cari țin de vânzare foata noastră. Inmulțirea acestor vânzători ne va fi foarte bine venită, la cece rugăm ajutorul tuturor cetitorilor noștri. Îndeosebi pe la orașe sunt încă atâtea prăvălii nouă poate necunoscute, cari țin alte foi de vânzare și »Foata Poporului«. De ase-

menea mulți boltași de pe satele noastre ar putea să țină și foi de vânzare!

Mat amintim, că oricine dorește să cunoască foata noastră, poate se primească câte un număr de probă. E de ajuns să ne scrie pe o carte postală numele și adresa lămurită, iar noi vom trimite o foate de Dumineca, sau de Marția și Sâmbăta, dupăcum va dori.

Prețul abonamentului rămâne așa cum l-am anunțat. Și anume:

Foata de Dumineca:

Pe un an . . . . . K. 5.40

Pe o jumătate de an „ 2.70

Foata de Marția și Sâmbăta:

Pe un an . . . . . K. 8.—

Pe o jumătate de an „ 4.—

Pe un pătrar de an „ 2.—

Până la Anul nou „ 6.—

Vă rugăm deci pe tott, inteligență și sătenț mai de seamă, a abona și lași foata noastră de Marția și Sâmbăta.

ECONOMIE

Să ne cunoaștem!

— La încheierile »Băncii Generale de asigurare«. —

De sigur, mai multe sunt cauzele, pentru cari afacerile comerciale și industriale la noi românii din această țară nu sunt cultivate de înșiși fii poporului nostru așa cum ar trebui și cum ar merita. Pătrunzând însă în adâncul lucrului, vedem, că toate cauzele acestea isvorăsc dintr'o singură obârșie: adică nu ne cunoaștem pre noi înși-ne. Au trebuit să vină aceste vremuri de crâncene războiului în toată lumea, ca să avem priiej să ne cunoaștem puterile noastre și să ne știm prețul după merit unii pre alții.

Așa și cu »Banca« noastră de asigurare. Ea lucrează în mijlocul poporului nostru deja

de patru ani de zile. În cei dintâi doi ani a avut să înfrunte nu numai greutățile începutului, ci și criza financiară a acelor doi ani, cari au apăsât deopotrivă lucrările economice din toate părțile. Iar în ultimii doi ani, în loc să dispară greutățile, ele s'au înmulțit și a urmat adevărata probă de foc, războiul, cu toate greutățile neobișnuite.

Astfel credem, că este potrivit să arătăm pentru cunoașterea acestei singure instituțiuni românești de asigurare, câte despăgubiri au primit asigurații acestei »Bănci« la olaltă în toți ce patru ani trecuți. Și cu îndreptățită mulțămire sufletească aflăm, că în cei patru ani trecuți, de când lucrează »Banca« de asigurare în mijlocul poporului nostru, asigurații ei au primit despăgubiri în sumă de peste 300.000 de coroane și anume: pentru daunele de foc asigurații au primit despăgubiri în sumă rotundă de 100.000 de coroane, familiile asiguraților de viață răposați au primit despăgubiri peste 120.000 de coroane și ceice au suferit daune de grindină (ghiață) la sămănături, au primit aproape 100.000 de coroane ca despăgubire.

În acelaș timp, tot pentru apărarea asiguraților ei, »Banca« de asigurare și-a format și rezerve de peste 300.000 de coroane, care este garanția nemijlocită, că orice daune s'ar ivi la asigurații ei, apărarea acestora este garantată dinainte cu prevedere înțeleaptă.

Astfel asigurații »Băncii« noastre cu drept cuvânt își pot ține de îndreptățită încrederea depusă în aceasta. Iar cei ce până acum s'au ținut departe de ea, în timp ce unii o pizmiau, alții îi puneau pedeci în cale, iar unii sfătoși cereau, ca ea să fie chiar dela început și mai mare, și mai tare și mai ieftină decât toate societățile străine, astăzi pot recunoaște, că abia acum s'a arătat prilejul să o prețuiască, că pe o bancă românească făcută »Prin noi înși-ne«, care are în vedere în prima linie interesele asiguraților.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Heraș.
Tiparul: »Tipografia Poporului«

Numeri singuratici din Foata Poporului

se află la următorii vânzători în orașele:

Abrud: Ioan Tengher	Dej: Mühlberg Jenő	Săsciori: Nicolae Răchițan
Alba-Iulia: Publius Murășan	Dobra: M. Hereșiu	SatnI uou: Emilia Bogdan
Arad: Librăria Klein Mór	Ghioroc: Augustin Butariu	Sebeșul sășesc: Librăria Erich Hutter
Băița: Ioan Belea	Hajmoskér: Librăria Szabó Károly	Sibiu: Librăria »Foata Pop.« Trafica Barbu
Beiuș: Librăria »Doina«	Hașeg: Nicolae Sbuchea	„ Herm. Frank
Bistrița: F. Stolzenberg	Hunedoara: Nicolae Tințea	„ Karl Engber
Blaș: Librăria Seminarială	Königsfeld-Brünn: Vilibald Sobol	„ Luise Knöp
Brad: Librăria »Minerva«	Lipova: Onuț Moldovan	„ Laj.v. Németh
Brașov: »Brassoi Lapok«	Lugoș: Librăria Gh. Țăranu	Jahota
Brünn: Fried. Irrgang	Orăștie: Weiss Dezső	I. Binder
Brüder Witzek	Oravița: Librăria I. E. Țăranu	Turda: Librăria Poporală
Arnold Borkovec	Rădăuți: Samuel Harth	Vârșet: Amalia Kirchner
Fany Endlicher	Rășinari: Bucur Țincu	Viena: Comitetul de caritate al Capelei române pen- tru soldați rom. răniți, (le împarte gratis)
Cluj: Petru Barițiu	Săliște: Dumitru B. Comșa	Ilie Radu, I Walfischg. 8
Grünfeld Jozsefné		Trafica A. Locatelli
Jokai Tözsde		VII Mariahilferst. 72
Luday Tözsde		Vintu de jos: Filiala »Ardeleana«
Deva: Libr. Schuller Albertné		

În toate aceste locuri se află »Foata Poporului« în ziua primă sau a doua după trimiterea din Sibiu, dupăcum e depărtarea.

Foata de Joia-Dumineca costă 10 bani, cea de Marția și Sâmbăta 8 bani

Cine ar dori se vândă foata, sau ne poate recomanda vânzători de în foi orașele și satele unde nu sunt, se binevoiască a scrie la Administrația »Foata Poporului«, de unde va primi condițiile. Dela vânzarea de foi se poate avea un câștig destul de bun.

„DREPTATEA“ Reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Feneșul-sășesc.

Convocare.

Membrii reuniunii de păstrare și credit ca însoțire »Dreptatea« sunt prin aceasta invitați la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 6 Maiu 1916 n. la orele 2 d. a.

Obiectele:

1. Raportul direcției și al comitetului de supraveghiere, precum și decizia asupra împărțirii venitului curat
3. Fixarea marcelor de prezentă.

Feneșul sășesc, 15 Aprilie 1916.

Diracțiunea.

„DREPTATEA“ takaréék és hitelegylet mint szövetkezet Szászfenesen.

Meghívó

a »Dreptatea« takaréék és hitelegylet mint szövetkezet ezeunel meghívja összes tagjait

a IX-ik rendes közgyűlésre,

mely 1916 évi május hó 6-án d. u. 2 orakor fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, valamint a tiszta nyereség fejlesztése.
2. A jelenléti díjak megállapítása.

Szászfenes, 1916 évi április hó 15-én.

Az igazgatóság.

„A doua însoțire de credit în Boz“.

CONVOCARE.

Membrii însoțirii „a doua de credit în Boz“ sunt convocați la a VI-a adunare generală ordinară, care se va ține în localul școlii române din Boz, la 30 Aprilie a. c. la 2 ore d. a.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării, denumirea unui notar, și alegerea alor 2 verificatori.
  2. Aprobarea bilanțului pe 1915, darea absolutului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiare și împărțirea profitului curat.
- Observare:** 1. Însoțirea la finea anului 1914 a avut 91 membrii, în anul 1915 n'a intrat nime și n'a repășit nime, deci starea cu 31 Decembrie 1915 e de 91 membrii cu 91 părți fundamentale în valoare de 910 coroane
2. Bilanțul și convocarea sunt puse spre vedere publică la cassarul însoțirii și la primăria comunală din loc cu 8 zile înainte de ținerea adunării generale.
- Boz, la 7 Aprilie 1915.

Nicolae Miclea, m. p. președinte.

Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlagszámla 1915 dec. hó 31-én.
ACTIVA — VAGYON. PASIVA — TEHER.

K. f.	K. f.
Cassa în număr — Pénztári készlet 1821.88	Depuneri de membrii — Törzsbetétek . . . . . 885.—
Imprumut cu caventi — Kötvény kölcsönök 22755.18	Fond de rezervă — Tartalék-alap 1021.23
Interese transitoare restante — Átmeneti hátralékos kamat. 2838.38	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek 4221.90
	Imprumut în cont-curent — Kölcsön folyószámla . . . . . 21108.—
	Dare de 10% la inter. de dep. pro 1915. — 10%-os betétek kamat adó 1915 évre 24.02
	Int. transitoare anticipate pro 1916. — Elöl. átmeneti kam. 1916 évre 6.20
	Profit curat — Tiszta nyereség 149.09
27415.44	27415.44

Boz, la 31 Decembrie 1915. — Buzd, 1915 decembrie hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Miclea, m. p. președinte

Nicolae Dostetian m. p.

Vartolomeiu Cismașiu m. p.

Ioan Becicheri m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Alôlirott bizottság megvizsgáltam jelen azokat megegyezéseknél találtam az egylet könyveivel.

Aprilie 1916. — Buzd, 1916 április hó 7-én.

Virgil Pecurariu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Vasile Cismaș m. p.

Petru Grecu m. p.

Ioan Marcu m. p.

Stefan Igna m. p.

De vânzare

se află o garnitură completă de îmblățit cu motor de benzin, 8 puteri. Prețul 4000 cor. A se adresa în Agnita Nr. 41 la bancă.

Un preot văduv

fără familie, de etate mijlocie, în o comună frumoasă, caută o economă inteligentă, cinstită, casnică și economă bună, cât se poate pensionistă și din jurul Sibiului în etate 30—35 ani.

Ofertele serioase, provăzute cu fotografia mai recentă și condițiunile sunt a se trimite la administrația acestei foi sub devisa „Bănat“. Discreția garantată.

Un taur

cu certificat se găsește de vânzare la Johann Schalingen Cisnădie, 275.

De vânzare

se află o moară. A se întreba la Leich, Vizakna.

Indovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestiminte precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

„Buzdi második hitelszövetkezet“.

MEGHIVÓ.

„A buzdi második hitelszövetkezet“ tagjai folyó évi 1916 április hó 30-án délután 2 orakor Buzd községben a román iskola helyiségben tartandó

VI-ik rendes közgyűlésre

hivatnak meg.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása, jegyző nevezése, két hitelesítő megválasztása.
2. Az 1915 évi mérleg jóváhagyása, az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása és a tiszta jövedelem felosztása.

Megjegyzés: 1. A szövetkezetnek 1914 év végén 91 tagja volt, 1915 évben sem belépés sem kilépés nem történt s így a tényállás 1915 december 31-én 91-tag, 91 törzsbetéttel 910 korona értékben.

2. A mérleg és a meghívó a szövetkezetnek pénztáránál és a községi előjáróságánál a közgyűlés előtt 8 nappal vannak közzétéve.

Buzd, 1916 évi április hó 7-én.

Miclea Miklos, s. k. elnök.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.
EȘITE — KIADÁSOK VENITE — BEVÉTELEK

K. f.	K. f.
Interese — Kamatok: după depuneri de membrii — törzsbetétek után 44.25	Interese — Kamatok: dela imprumuturi cu caventi — Kötvény kölcsönök után 2549.08
după dep. spre fructificare — takarékbetétek után 240.15	Proviziuni — Jutalék 135.97
după imprumut în cont-curent — Kölcsön folyosz. után 2029.32	2313.72
Spese — Költségek: spese de administrație și porto — kezelési költségek és posta díj 58.22	
remunerațiuni — jutalmazás . . . . . 140.—	198.22
Dare: — Adó: 10% după interesele de dep. — takarékbetétek után 24.02	
Profit curat — Tiszta nyereség 149.09	
2685.05	2685.05

Cea mai bună bere de Steinbruch

în butoaie și sticle dela
Fabrica de bere a Capitalei, soc. pe acții în Steinbruch
recomandă reprezentantul general
Sibiu. **G. A. SCHNEIDER, Sibiu.**
Telefon 147.

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie“.
Sibiu, (Burgergasse) Nr. 7, Nagyszeben.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1500 părechi de boconcl cu prețul dela 25 cor până la 32 cor. lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitorii și militarul.

Ghete de copii Nr. 20—25 26—28 29—34
K. 9—20 13—20 20—28
Ghete de dame Nr. 35—42 de bărbați Nr. 39—47
K. 20—40 K. 30—60

Catalog nu dăm afară până după războiu.

Nu perdeți ocazia și vă convingeți!

DE VÂNZARE

o casă edificiu nou, în centrul opidului Blaj (Bálszfalva), de prezent hotel, închiriată cu 3000 cor. anual, constătoare, din un mare local de prăvălie și alte 10 oăi, curte spațioasă etc., să vinde din mână liberă. — Informațiuni celor interesați le dă

comerciantul Aurel Popescu, din SIBIU (Nagyszeben), Piața mică 25.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugoș, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	2,350.000.—
Portofel de cambii	17,700.000.—
Imprumuturi ipotecare	12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **4-4** $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

762

Direcțiunea.

A XXXI-a reg. ungurească

Loterie de binefacere a statului

pentru scopuri de folos public și de binefacere.

Loteria conține 14885 câștiguri cu suma totală de 475.000 cor. cari se plătesc în bani gata.

câștig principal 200.000 cor în bani gata.

Mai departe		10 câștiguri à cor. 250		Kor.	2.500
1	Câștig principal	20	200	4.000	
1	"	40	500	6.000	
1	"	100	100	10.000	
1	"	200	50	10.000	
1	"	2500	20	10.000	
5	câștiguri à 1000" cor	12000	10	50.000	
5	" 500 "			120.000	
14885 Câștiguri				Total Kor.	475.000

Tragerea va avea loc irevocabil în 15 Iunie 1916.

Un los costă 4 coroane.

Lozuri se capătă: la direcția loteriei reg. în Budapesta (Hauptzollamt), la direcția loteriei austriacă în Viena, la oficii de postă, dare, Vamă și sare, la stațiunile căilor ferate, trafici, zarafii, atât în ungară cât și în țările austriace. — La cerere se trimit planuri gratis și franco.

Direcția loteriei reg. ung.

Cea mai bună apă pentru dinți

a fost la mai multe expoziții internaționale premiate cu cele mai înalte distincțiuni.

500 coroane plătesc aceleia, care după folosirea apei de dinți lui Bartilla — sticlă 92 fileri — va suferi în rășii de dureri de măsele sau care va miși rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. **L. FLAN,** Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară preturindenți apă de dinți lui BARTILLA. Denunțări de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate capăta, trimiteți cu 7 sticle cu cor. 6,50 franco.

ATENȚIUNE!

Neapărat de lipsă pentru fiecare gospodină este săpunul de rășboiu din cleiu de pământ fin, curat și alb patentă Nr. 3029. Inlocuiește săpunul de unscare, e cu mult mai ieftin și nu strică de loc rufe.

Femeile germane spală deja de un an cu săpunul de cleiu de pământ.

Săpunul acesta se poate primi numai la **Gustav Wilhelm**, primul stabiliment de teracotă și obiecte de lut mănât cu putere electrică Sibiiu, strada Wagner Nr. 5, unde se află și de vânzare. Rudă de săpun costă 1 cor. 60. Cu deosebită stimă:

Wilhelm Gustav
SIBIIU,
Vagnergasse Nr. 5.

Kalodont

nouă împachetare.

În urma împrejurărilor prezente suntem siliți a schimba forma de împachetare la

Crema de dinți „KALODONT“

pe care am pus-o în comerț de aproape 30 de ani.

Împachetarea tuburilor se va face pe viitor în loc de în hilsenele folosite până acum, în carton îndoit, a cărui desemn și culoare e aceeași, ca etichetele tuburilor noastre, cari sunt patentate în toate țările.

Bine cunoscutul și peste tot locul bine văzutul articol »Kalodont« se pune în vânzare, ca și până acum, în calitate neîntrecută.

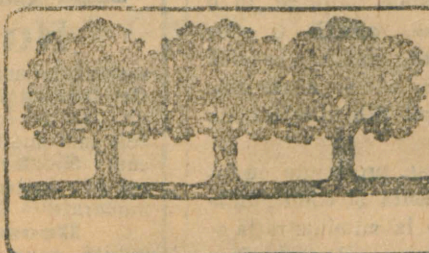
F. A. Sarg's Son & Co.
Vien IV. Berlin.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

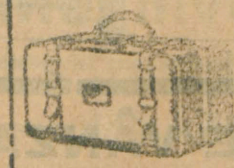
124

Atelier de curelărie, șelărie și coterărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sirada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Hellauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru călătorie, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Cărele de mazăli, cărele de cusut și leșgă, Sky (vârzozi) permanent în depozit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandă prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare depozit de hanuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și colere de călătorie.